

Оскільки напруга кисню в змішаній венозній крові достатньо об'єктивно відображає рівень інтенсивності метаболічних процесів в організмі, можна припустити, що при МСК умовами, що обмежують повну утилізацію кисню, що доставляється, було низьке PO_2 в тканинах, у зв'язку з чим погіршувалися умови для його дифузії у посилено функціонуючих м'язових волокнах.

Особливості дихання, кровообігу, поетапної швидкості масоперенесення і утилізації кисню тканинами при максимальній метаболічній активності організму, тобто при навантаженнях, що супроводжуються МСК, зумовили своєрідність кисневих режимів організму (КРО). Загальним для всіх обстежених з'явилася багаторазове збільшення кисневих каскадів, швидкість масоперенесення кисню в легенях і альвеолах збільшилася приблизно пропорційно його споживанню. Відносини між швидкістю масоперенесення кисню артеріальною кров'ю і його споживанням зменшилися у декілька разів. Так, якщо у легені спортсменів високої кваліфікації надходило у 4,8 рази кисню більше, ніж його споживалося тканинами, до альвеол – у 3,6 рази. Швидкість транспорту кисню артеріальною кров'ю перевищувала його споживання лише в 1,3 рази, а частина кисню, що транспортувалася змішаною венозною кров'ю, склала біля третини від спожитої кількості (аналогічні відносини у спокої були такими: 5,35+0,2, 3,91+0,14, 3,53+0,34, 2,53+0,34). У велосипедистів-кандидатів і майстрів спорту ці відносини були дещо вищими - 4,9+0,06, 3,8+0,07, 1,18+0,01 і 0,19+0,01, приблизно такими ж вони спостерігалися і у легкоатлетів, у нетренованих чоловіків вони виявилися найменше ефективними – 4,95+0,03, 3,62+0,24, 1,6+0,1, 0,6+0,07.

У зв'язку з тим, що швидкість масоперенесення кисню визначається в організмі перш за все посиленням функції систем зовнішнього дихання і кровообігу, були проаналізовані зміни економічності їх функціонування. З'ясувалося, що якщо економічність зовнішнього дихання змінювалася мало, то економічність функції кровообігу відносно забезпечення споживання організму киснем значно зросла. Так, не дивлячись на граничне для людського організму збільшення при МПК швидкості транспортування кисню артеріальною кров'ю, кожний його літр використовувався тканинами із достовірно нижчих величин кровотоку. Якщо у спокої це було з 18-20 л, то при навантаженні у спортсменів високої кваліфікації – з 6,9+0,21 л, у нетренованих чоловіків – з 9,4+0,51 л циркулюючої крові. За кожний серцевий цикл кисню споживалося: у спортсменів - 23,5+0,6 мл, у нетренованих - 13,6+1,07 (у спокої ця величина складає 4-5 мл).

Висновок. Таким чином, наведений результати досліджень свідчать про те, що при межовій м'язовій роботі, що супроводжується МСК, не дивлячись на збільшення в десятки разів швидкості надходження кисню в легені і до альвеол, в 7-8 разів швидкості транспорту кисню артеріальною кров'ю, майже триразове підвищення ступеня утилізації кисню, кисневий запит не задовольняється, утворюється кисневий борг, до критичних значень знижується PO_2 у тканинах і змішаній венозній крові, що свідчить про розвиток тканинної гіпоксії.

Література.

1. Крестовников А.Н. Очерки по физиологии физических упражнений. / А.Н.Крестовников – М.: Физ.и спорт, 1951. – 531 с.
2. Карпман В.Л. Динамика кровообращения у спортсменов. / В.Л.Карпман, В.Г.Любина – М.: ФиС, 1982. – 135с.
3. Мищенко В.С. Реактивные свойства кардиореспираторной системы как отражение адаптации к напряженной физической тренировке в спорте: монография. /В.С.Мищенко, Е.Н.Лысенко, В.Е. Виноградов – К.: Науковий світ, 2007. – 351 с.
4. Моногаров В.Д. Комплексная методика изучения газообменной системы организма спортсменов при физической нагрузке // Большие тренировочные нагрузки в циклических видах спорта / В.Д.Моногаров, В.С.Мищенко, Н.Н.Шабатура – Киев: КГИФК, 1975. – С.62-81.
5. Осипенко Г.А. Основы биохимии м'язової діяльності: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту / Г.А. Осипенко – К.: Олімпійська літ., 2007. - 200 с.
6. Филиппов М.М. Физиологические механизмы развития и компенсации состояния гипоксии в процессе адаптации к мышечной деятельности / М.М.Филиппов, Д.Н.Давиденко. - СПб. – Киев: БПА, 2010.-260 с.
7. Филиппов М.М. Условия образования и переноса углекислого газа в процессе мышечной деятельности // Наука в олимпийском спорте: Олимпийская литература. / М.М.Филиппов – 1994. - №1. – С.73-78.
8. Astrand P.-O. Textbook of Work Physiology: Physiological Bases of Exercise / P.-O.Astrand, K.Rodahl – New York–St Louis; McGraw-Hill, 1986. – 682 p.
9. Sjöstrand T. Changes in the respiratory organs of workmen at on waiting work // Acta Med. Scand. / T.Sjöstrand – 1947. – №196. – P.687-692.

Хасанов М.Х., Матвієнко М.І.
Національна академія внутрішніх справ

ПОГЛЯДИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЧЕРЕЗ ПІДГОТОВКУ СТУДЕНТІВ ДО САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ.

У статті освітлено погляди авторів на завдання організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах як підготовку студентів до самостійних занять фізичними вправами.

Ключові слова: фізична виховання, самостійні заняття фізичними вправами, когнітивний елемент, мотиваційний елемент, синтезовано-практичний елемент.

Хасанов М.Х., Матвієнко М.І. Взгляды на организацию физического воспитания в высших учебных заведениях через подготовку студентов к самостоятельным занятиям физическими упражнениями. В статье освещены взгляды авторов на задания организации физического воспитания в высших учебных заведениях как подготовку студентов к самостоятельным занятиям физическими упражнениями.

Ключевые слова: физическое воспитание, самостоятельные занятия физическими упражнениями, когнитивный

елемент, мотиваційний елемент, синтезовано-практичний елемент.

Hasanov M.H., Matvienko M.I. Views on the organization of physical education in universities because of student preparation for independent exercise.

The subject of review articles is results of discussion of the department of physical education and sport. And proposing to the content of the information Later from the Ministry of Education and science from 25.09.2015 № 1/9-454 "Of the organization of physical education in the university". In Later recommendations that oriented vision directions of development and organization students physical education using based and experimental models, forms and methods of organization. The result of discussion, specialists of department found to be effective "Traditional" form of organization physical education. It provides of student better knowlege about ways and methods physical culture and health technologies in the average life. Study general principles of physical education as a physical activity with the calculation of training those who learn physical activity and researches of students own abilities and use individual exercise.

In article explains the process of forming skills to independently exercise as the performance of tasks of physical education in preparing personal capacities of future spesialist about using values physical education in average life.

Key words: physical education, individual exercise, cognitive element, motivational element, synthesized practical element.

Вступ. Провідними факторами у визначенні особливостей функціонування і розвитку фізичної культури і спорту є історичні, економічні, екологічні, демографічні, політичні, виховні, релігійні, суспільні та культурні цінності [25, с. 40].

На думку Ю.П. Мічуди, дієвість цих факторів визначає «пануюча у даній країні соціальна філософія». Вона, з точки зору автора, визначає існуючу в країні модель фізкультурно-спортивного руху та організаційну структуру національного спорту [25, с. 40].

Умова розвитку фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності в країні є органічним поєднанням державної політики в стимулюванні урядових, суспільних та приватних організацій, установ, інститутів, рефлексивної дієвості заходів у відповідності до потреб суспільства.

До ознак такої рефлексивності, з нашої точки зору, можна було б віднести пропозицію до обговорення серед фахівців організацію фізичного виховання у вищих навчальних закладах, що було ініційоване листом Міністерства освіти та науки від 25.09.2015 р. №1/9-454 «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах». У Листі освітлено рекомендації які зорієнтовують бачення напрямів розвитку та організації фізичного виховання студентів засобом базових та експериментальних моделей, форм та методів організації.

Результати обговорення та сформовані пропозиції фахівців кафедри фізичного виховання і спорту Навчально-наукового інституту права і психології Національної академії внутрішніх справ лягли в основу ідеї даної публікації.

Робота виконана відповідно до плану НДР Національної академії внутрішніх справ.

Метою дослідження було освітлення бачення організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

Основні завдання дослідження:

3. Провести аналіз педагогічної літератури, літератури з фізичної культури та інформації з мережі Інтернет щодо форм та методів організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах.

4. Представити до обговорення підібрані та емпірично опробовані форми та методи організації фізичного виховання як підготовку студентів до самостійних занять фізичними вправами.

Результати дослідження. У Листі запропоновано основні базові моделі для забезпечення належного рівня викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах в такому переліку : 1) «секційна»; 2) «професійно орієнтована»; 3) «традиційна»; 4) «індивідуальна». Змістом рекомендацій не обмежується виключність використання цих форм і надається можливість поєднання, пошуку оптимальних варіантів відповідно умов загальної організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.

З врахуванням досвіду участі в організації освітнього процесу навчальної дисципліни «Фізичне виховання» у Навчально-науковому інституті права і психології НАВС та в результаті вивчення та аналізу форм та методів організації фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів України фахівці кафедри фізичного виховання і спорту ННІПП НАВС найбільш ефективною вважають «Традиційну» (№3) організаційну модель.

За умови збереження змісту фізичного виховання як навчальної дисципліни ця форма забезпечує отримання студентами найбільшого за обсягом спектру знань використання засобів та методів фізичної культури та оздоровчих технологій у повсякденному житті. А програмне вивчення загальних принципів фізичного виховання як рухової активності з планованим навчанням розрахунку тими хто навчається фізичного навантаження і дослідженням студентами власних можливостей з особливостями індивідуального використання, з нашої точки зору, беззаперечно має забезпечувати виконання завдань щодо надбання знань, формування умінь та навичок в напрямі оздоровлення.

Зазначені аспекти були предметом обговорення в доповідях: М.Х. Хасанова «Особливості контролю фізичного навантаження курсантів вищих навчальних закладів системи МВС в процесі навчальних занять зі спеціальної фізичної підготовки» на IV міжнародній науково-практичній конференції «Актуальные вопросы высшего профессионального образования» (м. Донецьк, 18 березня 2010 р.); М.І. Матвієнка «Формування у студентів умінь самоконтролю як чинник творчого потенціалу фізичної культури особистості в процесі підготовки до самостійних занять фізичними вправами» (IV міжнародна науково-практична конференція «Актуальные вопросы высшего профессионального образования» (м. Донецьк, 18 березня 2010 р.); М.І. Матвієнка «Деякі погляди на організацію пізнавальної діяльності студентів в процесі виконання системи завдань фізичного виховання» на Міжнародній науково-практичній конференції, (Полтава, Національний педагогічний університет імені В. Короленка 27 – 28 травня, 2010 р.); М.І. Матвієнка «Постановка навчальних завдань як фактор ефективності формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами студентів педагогічних університетів» на XI Всеукраїнської науково-практичній конференції молодих учених з міжнародною участю «Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів і студентів України» (Суми, 28 – 29 квітня 2011).

У змісті Листа освітлено бачення нормативного змісту освіти через формування компетентності студентів, що має

виражатись у відзначених результатах навчання; наведено методологічні напрямки активізації участі студентів у навчальному процесі.

На основі досліджень фахівцями кафедри проблем навчального процесу дисципліни «Фізичне виховання», узагальнених в об'єднаний напрямок «Підготовка студентів до самостійних занять фізичними вправами» (освітлено у наукових публікаціях 2011, 2012, 2014 роках), систему підготовки зазначеної (у Листі) такої компетентності як «здатність використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя», в нашому баченні, слід розглядати як комплексну програму, яка має включати такі елементи як когнітивний, мотиваційний та діяльнісний (синтезовано-практичний) [1, С. 140 - 144]; [5, С. 176 - 179]; [7, С. 20 - 24].

Кожний з цих компонентів, з нашої точки зору, необхідно забезпечити відповідними критеріями оцінювання і контролю як в окремих елементах так і в комплексному баченні [6, С. 10 - 15]; [22, С. 116 - 122].

Так, запропоновані у Листі стимули активізації навчальної діяльності студентів можна узагальнити в мотиваційний компонент організації фізичного виховання: 1) Рейтинг. Врахування спортивної активності... [10, С. 116 - 121]; [23, С. 23 - 29]; 2) Стимул. «... доступ до обмежених ресурсів н/закладу, надання знижок в оплаті...»; 3) Змагання... [10, С. 116 - 121]; [24, С. 380 - 383]; 4) Сертифікати та кваліфікації... [24, С. 380 - 383]; а «Медійну підтримку...» (п.5) слід віднести до когнітивного компоненту системи освітнього процесу з фізичного виховання [4, С. 172 - 176]; [9, С. 110 - 115]; [19, С. 23 - 29].

В погляді на досягнення результатів компетентності студентів у відповідності до стандартів вищої освіти, з нашої точки зору, процес навчання має забезпечити знаннями: 1) знання закономірностей (загальних) та власних індивідуальних особливостей використання рухової активності для формування особистого здоров'я [19, С. 23 - 29]; [20, С. 127 - 129]; 2) знання особливостей та відмінностей планування тренувального процесу спортивної підготовки, оздоровчого фітнесу, фізичної рекреації та фізичної реабілітації [4, С. 172 - 176]; 3) знання індивідуальних можливостей щодо обсягу та інтенсивності використання фізичного навантаження та характеристик інтервалів відпочинку [9, С. 110 - 115]; [15, С. 32 - 38]; [19, С. 23 - 29]; [20, С. 127 - 129]; 4) знання основних принципів та методів організації рухової активності засобами фізичної культури в малих групах фізкультурних аматорів (фізична рекреація сімейного відпочинку; фізична рекреація трудового колективу з врахуванням фахових особливостей і т.д.) [16, С. 45 - 49]; [23, С. 23 - 29]; [24, С. 380 - 383].

На основі вищезазначених знань у студентів мають бути сформовано практичні уміння: 1) уміння використовувати загальні принципи та методи фізичної культури в умовах навчання, фахової діяльності та з врахуванням особливостей побуту; 2) уміння здійснювати заходи самоконтролю та на основі його результатів самостійно планувати власні заняття фізичними вправами відповідно до стану організму та фізичної підготовленості; 3) уміння самостійно складати комплекси фізичних вправ відповідно до умов і завдань організованої рухової активності; 4) уміння організовувати в малих (3-5 чол.) студентських групах заняття фізичними вправами з завданнями різних форм та видів рухової активності (фізична рекреація, фітнес, фізична реабілітація, спортивна підготовка).

Рівень розвитку фізичної підготовленості та рухових здібностей, в умовах виконання вищезазначених завдань навчального процесу з дисципліни «Фізичне виховання» може розглядатися та оцінюватись як динаміка позитивних або негативних змін в процесі педагогічного контролю, з пріоритетним врахуванням навчальної рухової активності студентів на академічних заняттях та в поза навчальний час.

Висновки. Таким чином, з огляду на рекомендаційні аспекти, що зазначені у Листі та з передбаченням досвіду експериментальної дослідницької роботи кафедри (освітлено у наукових публікаціях 2010-2015 роках), позитивні результати формування здатності студентів використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, формування здоров'я людини як основної компетентності можливо досягти конкретизацією завдань в реалізації організаційних заходів:

1. Переосмислення форм організації навчального процесу з дисципліни «Фізичне виховання»: 1.1. Введення у навчальний процес більшої кількості лекційних годин; 1.2. Введення у навчальний процес фізичного виховання організаційну форму «Лабораторні заняття» з передбаченими завданнями для студентів досліджень особливостей власного організму під впливом фізичного навантаження; 1.3. Затвердження у навчальному процесі самостійної роботи студентів через форми: реферат; курсова робота; есе; порт фоліо.

2. Розробка кафедрами фізичного виховання навчальних програм з врахуванням завдань, які передбачають крім розвитку рухових здібностей, надбання студентами знань щодо загальних закономірностей та особливостей використання цінностей фізичної культури у повсякденному житті та на виробництві; формування здатності організовувати фізкультурний рух у малих групах, сім'ї та трудовому колективі.

3. Розробка форм педагогічного контролю та оцінювання навчальних досягнень не тільки розвитку рухових здібностей, а й організаційних умінь та навичок, знань основних закономірностей впливу фізичного навантаження; умінь самостійно планувати заняття фізичними вправами.

Результатом вищезазначених заходів передбачається осмислення студентами навчального процесу з дисципліни «Фізичне виховання» з репродуктивного розуміння характеру впливу на розвиток фізичних здібностей під керівництвом викладача на творчий процес підготовки до самостійного використання засобів фізичної культури у власному житті.

В процесі навчання когнітивний компонент може бути проявлений через: знання класифікації фізичних вправ; знання основних характеристик фізичного навантаження та особливостей їх використання для власного організму; знання основних засобів самоконтролю; знання основних принципів та методів організації спортивно-масової роботи; знання правил проведення спортивних змагань.

Мотиваційний компонент може бути проявлений через активність тих хто займається на практичних заняттях; якість виконання письмових завдань та творчих розробок; якість ведення щоденника самоспостереження; активність участі в спортивних змаганнях в якості організатора, судді та ін.

Синтезовано-практичний компонент може бути проявлений через показники фізичної підготовленості студентів, регулярність та систематичність занять фізичними вправами; результати участі у спортивних змаганнях та ін.

Література

1. Матвієнко М. І. Активізація свідомого ставлення до виконання фізичних вправ в процесі занять з фізичного виховання у студентів вищих навчальних закладів / М. І. Матвієнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №5 "Педагогічні науки: реалії та перспективи". Випуск 14: [збірник наукових праць] / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 140–144.
2. Матвієнко М. І. Врахування показників оперативного контролю в процесі навчальних занять зі спеціальної фізичної підготовки курсантів / М. І. Матвієнко, В. А. Дідковський // Науковий часопис : НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 15 "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури". Випуск 6. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010. – С. 176–180.
3. Матвієнко М. І. Вплив формування знань правових норм фізичної культури як чинника оптимізації навчального процесу з фізичного виховання в освітній підготовці майбутніх фахівців юридичних спеціальностей / М. І. Матвієнко, М. Х. Хасанов // Науковий часопис : НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 15 "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури". Випуск 6. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 324–327.
4. Матвієнко М. І. Формування умінь самостійного складання фізкультурно-оздоровчих комплексів фізичних вправ у студентів гуманітарно-технічних спеціальностей в процесі підготовки до самостійних занять фізичними вправами / М.І.Матвієнко, В. Ю. Кузьменко // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія №15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [зб .наук. статей]. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 7. – С. 172–176.
5. Матвієнко М. І. Особливості формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами у студентів педагогічних університетів / М. І. Матвієнко // Науковий часопис: НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури". Випуск 7. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 176–179.
6. Матвієнко М. І. Особливості контролю фізичного стану студентів в процесі формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами / М.І.Матвієнко, М. Х. Хасанов // Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ, 2010. – С. 10–15.
7. Матвієнко М. І. Деякі аспекти дослідження мотивації до процесу формування умінь та навичок самостійних занять фізичними вправами у студентів педагогічних спеціальностей / М. І. Матвієнко // Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ, 2010. – С. 20–24.
8. Матвієнко М. І. З'ясування ролі мотивів до самостійних занять фізичними вправами в системі мотивації студентів до фізкультурної діяльності / М. І. Матвієнко // Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ, 2010. – С. 26–29.
9. Матвієнко М. І. Формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами в оптимальному поєднанні наукового дослідження, інформативного сприйняття та оздоровчої рухової активності студентів педагогічних університетів / М. І. Матвієнко // Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки й перспективи розвитку. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені В. Винниченка, 2010. – Частина 1. – С. 110–115.
10. Матвієнко М. І. Особливості організації спортивно масової роботи в підготовці студентів до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко, М. Х. Хасанов // Валеологічна освіта в навчальних закладах України: стан, напрямки й перспективи розвитку. – Кіровоград : РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2010. – Частина 1. – С. 116–121.
14. Матвієнко М. І. Самостійність та шляхи формування умінь і навичок студентів до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Випуск 81. – Чернігів, 2010. – С. 289–293.
15. Матвієнко М.І. Навчально-пізнавальні аспекти у підготовці майбутніх педагогів до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко // Здоров'я і освіта: проблеми та перспективи : Спеціальний випуск за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції. – Донецьк : Донецький національний університет, 2010. – С. 32–38.
16. Матвієнко М. І. Формування організаційних умінь як чинник підготовки до самостійних занять фізичними вправами студентів педагогічних університетів / М.І.Матвієнко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія : Педагогічні науки. / [Відп. ред. Тарасенкова Н. А.]– Черкаси, 2010. – Вип. 191. – Ч. III. – С 45–49.
17. Матвієнко М. І. Навчальна програма дисципліни "Фізичне виховання" / М.І.Матвієнко. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький, 2010. – 36 с.
18. Матвієнко М. І. Визначення місця завдань з формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами у системі завдань фізичного виховання у педагогічних університетах / М. І. Матвієнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт/" збірник наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. – К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 6. – С. 324–327.
19. Матвієнко М. І. Забезпечення дієвості принципу свідомості та активності у процесі фізичного виховання як фактор формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт/" збірник наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. – К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 9. – С. 23–29.

20. Матвієнко М. І. Формування умінь самоконтролю як фактор підготовки студентів до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко // Актуальні проблеми формування здоров'я учнівської та студентської молоді в сучасних навчальних закладах : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Черкаси, 2011 – С. 127–129.

21. Матвієнко М. І. Визначення місця завдань по формуванню умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами в системі фізичного виховання у педагогічних університетах / М. І. Матвієнко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт" збірник наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 11. – С. 23–27.

22. Матвієнко М. І. Контроль, самоконтроль як чинники успішного управління процесом формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко // Юридична психологія та педагогіка : [Науковий журнал]; Національної академії внутрішніх справ. – К. : Національна академія внутрішніх справ, 2011. – 1 (9). – С. 116–122.

23. Матвієнко М. І. Студентський спорт як навчальний фактор формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко, Ю. О. Усаковський // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія №15. "Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)" збірник наукових праць / За ред. Г. М. Арзютова. – К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 13. – С. 23–29.

24. Матвієнко М. І. Інноваційний підхід до навчально-педагогічної практики студентів педагогічних університетів в процесі формування умінь та навичок до самостійних занять фізичними вправами / М. І. Матвієнко, А. О. Шевнюк // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія "Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт" [Том II] – Чернігів, 2011. – Випуск 86. – С. 380–383.

25. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку : закономірності функціонування та розвитку : монографія. – К. : Видавництво НУФВСУ "Олімпійська література", 2007. – 206 с.

26. Lubyshva L.I. Teoretiko-metodologicheskoe obosnovanie fizicheskogo vospitaniya studentov / L.I.Lubyshva, G.M.Gruznyh // Teoriya i praktika fizicheskoy kul'tury. – 1991. – № 6. – S. 9-12.

27. Makhov V.Ya. Teoriya i metodyka navchannya rukhlyvykh i sportyvnykh ihor : [navchal'no-metodychnyy posibnyk]. – К. : IZMN, 1996. – 160 s.

28. Stoljarov V.I. Aktual'nye problemy istorii i filosofsko-sociologicheskoy teorii fizicheskoy kul'tury i sporta / V.I.Stoljarov. – М.: GCOLIFK, 1984. – 103 s.

29. Tymoshenko O.V. Osnovy teorii ta metodyky vykladannya sportyvnykh i rukhlyvykh ihor : [navchal'no-metodychnyy posibnyk] / O.V. Tymoshenko, R.M. Misharovs'kyu, V.Ya. Makhov. – К., 2003. – 213 s.

Хімич І.Ю.

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Київ**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВНЗ

У статті розглянуто основні аспекти організації та проведення занять з фізичного виховання в країнах Європи. Виявлені основні чинники мотивації студентської молоді до занять фізичним вихованням в західній системі освіти. Сформовані основні відмінності та окреслені шляхи вирішення нагальних проблем процесу фізичного виховання у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, мотивація, викладач.

Химич И.Ю. Европейский опыт организации физического воспитания студентов вузов В статье рассмотрены основные аспекты организации и проведения занятий по физическому воспитанию в странах Европы. Выявлены основные факторы мотивации студенческой молодежи к занятиям физическим воспитанием в западной системе образования. Сформированы основные отличия и намечены пути решения насущных проблем процесса физического воспитания в высших учебных заведениях Украины.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты, мотивация, преподаватель.

Khimich I.J. European experience of organization of physical education of university students. The article deals with the main aspects of organizing and conducting physical education classes in Europe. Have been demonstrated the basic factors of motivation students to physical education in Western education.

Physical education in European countries is characterized by a great variety of forms of physical activity and approaches to teaching. However, the focus remains on the needs and requirements satisfied the student as consumer of educational services. On the one hand, it is a challenge to classical education and a teacher who becomes a producer of educational services and on the other hand, students have already been motivated to physical education.

Such approach requires awareness of student's needs, and above all socially necessary skills, knowledge, skills and abilities which are taken into account during the study. Such interaction and collaboration university-student-teacher, as stakeholders can create a synergetic effect in the education system. Not only teachers can work and motivate students. In European Union, universities involves students-volunteers and young scientists to physical education process who will be significantly improves communication with students. Although, such approach provides a relevant information about student's preferences, needs and wishes in physical education process. And accordingly significantly improves the main cultural and educational requirements of society in the institution of higher education.

Formed the main differences and ways of solving the urgent problems of physical education process in higher educational institutions of Ukraine.